

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtru[m] sit pars fortitudinis? 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

operis: alius autem, qui est finis humanæ vitæ. Per se autem ad perseverantiam pertinet, ut aliquis perseveret usque ad terminum virtuosi operis: sicut quod miles perseveret usque ad finem certaminis, & magnificus usque ad consummationem operis. Sunt autem quedam virtutes quarum actus per totam vitam debent durare, sicut fidei, spei, & charitatis: quia respiciunt ultimum finem totius vitæ humanæ. Et idem respectu harum virtutum, quæ sunt principales, non consummatur actus perseverantiæ usque ad finem vitæ. Et secundum hoc Aug. * accipit perseverantiam pro actu perseverantiæ consummato.

101. cit. in
arg.

Ad tertium dicendum, quod immobiliter persistere virtuti, potest convenire dupliciter. Vno modo, ex propria intentione finis. Et sic diu persistere usque ad finem in bono, pertinet ad specialem virtutem, quæ dicitur perseverantia: quæ hoc intendit, sicut specialem finem. Alio modo, ex comparatione habitus ad subiectum. Et sic immobiliter persistere, consequitur quamlibet virtutem, in quantum est qualitas difficile mobilis.

ARTIC. II.

674 *Utrum perseverantia sit pars fortitudinis?*

Supra 9.
128. cor.
ad 5.
6. Et
3. dif. 33.
9. 3. ar. 3.
9. 1. 1.
4. cor.
* c. 4.
7. 50. 5.

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod perseverantia non sit pars fortitudinis: quia ut Philosophus dicit in 7 Ethic. * Perseverantia est circa tristitias tactus. Sed huiusmodi pertinent ad temperantiam. Ergo perseverantia magis est pars temperantiæ, quam fortitudinis.

¶ 2. Præterea, Omnis pars virtutis moralis est circa aliquas passiones, quas virtus moralis moderatur. Sed perseverantia non importat moderantiam passionum: quia quanto vehementiores fuerint passiones, tanto aliquis secundum rationem perseverans laudabilior videtur. Ergo videtur, quod perseverantia non sit pars alicuius virtutis moralis, sed magis prudentiæ, quæ perficit rationem.

Ex c. 1. et
5. habe
sur, 20 7.

¶ 3. Præterea, August. † dicit in lib. de Perseverantia,

rantia, quod perseverantiam nullus potest amittere. Alias autem virtutes potest homo amittere. Ergo perseverantia est potior omnibus alijs virtutibus. Sed virtus principalis est potior quam eius pars. Ergo perseverantia non est pars alicuius virtutis, sed magis ipsa est virtus principalis.

SED contra est, quod Tullius* ponit perseverantiam partem fortitudinis.

RESPONDEO dicendum, quod sicut supra dictum est*, virtus principalis est cui principaliter ascribitur aliquid quod pertinet ad laudem virtutis, in quantum scilicet exercet illud circa propriam materiam, in qua difficillimum, & optimum est illud observare. Et secundum hoc dictum est*, quod fortitudo est principalis virtus: quia firmitatem servat in his in quibus difficillimum est firmiter persistere, scilicet in periculis mortis. Et ideo necesse est, quod fortitudini adiungatur (sicut secundaria virtus principali) omnis illa virtus, cuius laus consistit in sustinendo firmiter aliquid difficile. Sustinere autem difficultatem, quæ provenit ex diuturnitate boni operis, dat laudem perseverantia: nec hoc est ita difficile, sicut sustinere pericula mortis. Et ideo perseverantia adiungitur fortitudini, sicut virtus secundaria principali.

Ad primum ergo dicendum, quod annexio secundaria virtutis ad principalem, non solum attenditur secundum materiam, sed magis secundum modum: quia forma in vnoquoque potior est, quam materia. Unde licet perseverantia magis videatur convenire in materia cum temperantia, quam cum fortitudine: tamen in modo magis convenit cum fortitudine, in quantum firmitatem servat contra difficultatem diuturnitatis.

Ad secundum dicendum, quod illa perseverantia de qua loquitur Philosophus, non moderatur aliquas passiones, sed consistit solum in quadam firmitate rationis, & voluntatis. Sed perseverantia secundum quod ponitur virtus, moderatur aliquas passiones, sci-

*lib. 2. de
Inuic. in
f. 3. ante
fin libri.
* q. 123.
a. 11. c.
1 2. q. 65
a 3 c 4
* q. 123.
ar. 11.*

140 QVÆST. CXXXVII. ART. II.
scilicet timorem fatigationis, aut defectus propter
diurnitatem. Vnde hæc virtus est in irascibili, fides
& fortitudo.

Ad tertium dicendum, quod Augus. ibi loquitur de
perseuerantia, non secundum quod nominat habitum
virtutis, sed secundum quod nominat actum virtutis
continuatum vsque in finem: secundum illud Matthei
24. Qui perseuerauerit vsque in finem, hic saluus erit.
Et ideo contra rationem perseuerantiæ sic acceptæ,
esset quod amitteretur, quia iam non duraret vsque
in finem.

ARTIC. III.

675. *Utrum constantia pertineat ad perseuerantiam?*

9. *præc.*
47. 5. **A**D tertium sic proceditur. Videtur, quod con-
stantia non pertineat ad perseuerantiam. Con-
stantia enim pertinet ad patientiam, vt supra dictum
est*. Sed patientia differt à perseuerantia. Ergo
constantia non pertinet ad perseuerantiam.

¶ 2. Præterea, Virtus est circa difficile bonum.
Sed in paruis operibus constantem esse non videtur
esse difficile, sed solum in operibus magnis, quæ per-
tinent ad magnificentiam. Ergo constantia magis per-
tinet ad magnificentiam, quam ad perseuerantiam.

lib. 1. in
somp. Si
pion. in f.
2. ante
me. lib.
¶ 9. 128.
arg. 6. ¶ 3. Præterea, Si ad perseuerantiam pertinet
constantia, in nullo videretur à perseuerantia differ-
re: quia vtrumque immobilitatem quamdam impor-
tat. Differunt autem. Nam Macrobius* con-
stantiam firmitati, per quam intelligitur perseueran-
tia, vt supra dictum est. Ergo constantia non perti-
net ad perseuerantiam.

SED contra est, quod aliquis dicitur esse constans
ex eo quod in aliquo stat. Sed immanere aliquibus
pertinet ad perseuerantiam: vt patet ex diffinitione,
quam Andronicus ponit. Ergo constantia pertinet ad
perseuerantiam.

RESPONDEO dicendum, quod perseueran-
tia, & constantia conueniunt quidem in fine: quia ad
ad vtrumque pertinet firmiter persistere in aliquo bo-
NO.